

wěra, zhubjeni njebhli, ale wschitcy wěcne žiwjenjo měli.“ (Jan 3, 14, 15.) Hato wuměnjenje wumóženja, kotrež ma so wot naš dopjelnic, mjenuje wón zjawnje swjatu křećenca. „Zawěrnó, zawěrnó praju tebi“ — tak ryci wón k Mikodemusej —, „njeje-li něchtó zasnarodženy z wobdy a Duchu swjatoho, dha njemóže nuts hieć do Božoho kralestwa.“ (Jan 3, 5.) Wón slubi njebjeske žohnowanja hódnyh dostawarjam joho swjateje wječerje. „Za sym žiwj khlěb, kř je z njebjes pschischoł. Šchtóž wot tohole khlěba jě, budže žiwj do wěcnošće. Tón khlěb pak, kotryž ja dam, je moje mjaso za žiwjenjo swěta. Šchtóž moje mjaso jě a moju křej pije, ma wěcne žiwjenjo; a ja joho zbudžu na sudnym dnju.“ (Jan 6, 51., 52., 55.) Napschecjo tomu hrozj wón njewěriwym hiećerjam swojeje swjateje wječerje njezbožo za čas a wěcnošć. „Zawěrnó, zawěrnó praju wam, njebudžecje-li mjaso cělowjelowoho syna jěscj a joho křej picj, njezmějecje žiwjenjo we sebi.“ (Jan 6, 54.) Wječor pschod swojim cěrpjenjom ryci Křystus z wěstoscju, zo je cělowjelowu k mudrosći, sprawnosći a wumóženju darjeny a zo bjez njoho a z wonka njoho žana zbožnosć njeje: „Za sym pucj, wěrnoscj a žiwjenjo. Nichtó njepšchibje k Wótcej, křiba pschecje mnje.“ (Jan 14, 6.) A hiećerje křotko pschod swojim hordoznym donjebjespěcjom pschipowjedža wón swjatocnje swojim japoschotam: „Šchtóž wěri a so křećicj ba, budže zbožny; šchtóž pak njewěri, budže zatamany.“ (Mark. 16, 16.) Šchtóž hieć z tyhle zjawnych wuprajenjow toho Knjeza tola wobtwjerdjenje toho měnjenja wupytacj, zo je jene, hacj abo šhto wěrimy, tón dyrbał woprawdže na blaznosć cěrpjecj. Křibdy, kř swoju wěru do bójskeje natury a dostojnosće Wumóžnika zhubil njeje, dyrbi wjele bóle spóznacj, zo naš křibny w tamnych nadobnych wuprajenjach nic jeno pschecjimo njewěrije, ale tež pschecjimo indifferentismej na najkřećischo wojuje a jón zacjifuje. Za potrebnosć wěry do bójskeho a nam pschecj Křystusa datoho wozjewjenja wojuja wot swjatoho Duchu rozswěćeni japoschotolojo z tej samej křotoscju. Něsto mnohich hieć jenož tsi njezapřejomne swědćenja naspomnicj. Pětr wukladuje swjatocnje pschod wysokej radu w Jeruzalemje: „W žanym druhim njeje zbožnosć; pschetož njeje žane druge mjeno — hacj mjeno našcho Knjeza Žezusa Křystusa — cělowjelam pod njebjom date, pschecj kotrež dyrbinj zbožni bycj.“ (Japoschotolke stawizny 4, 12.) A Jan, lubowany wučownik toho Knjeza, z potajnosćemi Božoho kralestwa najbóle znaty japoschotol, wozjewja křećejanam swojoho a křoboho časa: „Křibdy duch, kř wuznawa, zo je Žezus Křystus we mjasu pschischoł, je z Boha. Žadny duch pak, kř Žezusa njewuznawa, njeje z Boha. To je wěc anti-křysta.“ (1. Jan. 4, 2. 3.) „Wschitko šchtóž je z Boha rodžene, pschewinje swět. To je dobhecjo, kř swět pschewinje, naša wěra.“ (1. Jan. 5, 4.) Wulki japoschotol Pawol pak wobkřucja w liseje k Hebrejskim: „Bjez wěry je njemóžne, Bohu so spodobacj. Pschetož šchtóž hieć k Bohu pschicj, dyrbi wěricj, zo wón je a zo tyh woplacja, kř joho pytaja.“ (11, 6.) Pschi teje mnohosći swědćenjow njemóže njewěste bycj, zo běchu Křystus a joho japoschotolojo najpřenišči a najkřećischi wojowarjo pschecjimo indifferentismej. Směmy so pschi tajlich wobstejenjach džiwać, zo je katolska cyrk, swěrna wobkřowarka jej pschepodateje wučjby Křystusoweje, we wschitlich časach to same činiła? Ze dže wěra po wuprajenju koncilija (cyrkwiniske žromadžiny) w Triencie spocjatl cělowjelose zbožnosće a podlož a křejit wschoho wosprawnenja. Bjez wěry je potajim njemóžne, zo bychmy do bohupodobneho dječatstwa Božoho a do bohupodobnosće pschepadženi bhli.

Me tež je strowym rozomom spóznaje so wopacjnosć indifferentisma (tamnoho bludnoho měnjenja). Nabožnistwo (wěra) wobsteji najpředy z wučjbow wěry we wuššim zrozymjenju tohole stowa. Teje wučjby wopshijeja dopolazanja pschistuschnosće a pohnuwadla k prawomu žiwjenju po woli Žezusowej. Zawěcje njemóže potajim za naše křećejanschpócjime žiwjenjo jene bycj, hacj wěrimy do wěcnoho, wschomócnoho, wschubjompšchitomnoho, najswěcjšchoho a najsprawnjšchoho Boha abo do wěcnošće nježiwoho swěta; hacj do nješćoncjne mudreje a dobrocjiveje předwizjowosće abo do slepeje pschipadnosće abo do nuzowacoho pschisubjenja; hacj do njesmjertnosće našeje dusche abo do jeje zachodnosće kaž swětki na polu. Nabožnistwo (wěra) ma pak tež pschikaznje za žiwjenjo. Po Žezusowej pschikazni stej luboscj k Bohu a luboscj k bližšomu dwě hłownej lazni, z kotrejuž wschě druge lazne kaž same wuhadžeja. Podrywa-li abo znajmjejšča wukladuje-li něchtó wěru do trojjenicžoho Boha halo za něšto snadne, dha podrywa tež to, šchtóž z tuteje wěry scěhuje a z nej w najnutrišchim zwjazku stej: swjatu luboscj k Bohu a bližšomu, kotraž je zasty najwěcjšči podlož a podpjera wschěje pócjimosće a swjatoseje. Nicjo, z chla nicjo njemóže jeje město zastupicj. Čescječadoscj móže drje pschod hrubymi zloščemi, pschod niečestnym činjenjom zakitacj; ale wona njemóže jenje njepšchewinje dželawoscj, nadobnu dobrocjimosć, frute sebjewobkřenjejo a sebjezapřecjo wustutkowacj. Čescječadoscj njemóže jenje te krasne domjace pócjimosće wupłodjicj, kotrež su najkřećischa a najwěcjšča podpjera swójbnoho zboža. Do křećejanskeje wučjby stuscha stoncjne tež wučjba wo srědkach k pócjimosći. Najwosobnišče srědk k zbožnosći, kaž k hnadze a pócjimosći su zawěrnó swjate sakramenty. Njhdj njemóže bjez stutkowanja na naše křećejanschpócjime žiwjenjo wostacj, hacj do swjatosejaceje močj sydom swjatych sakramentow wěrimy, abo do mjenje tyh samych abo do žanych. Sta druhich njepřejomnych pschikadow mohł wopominacj k dopolazanju, zo njeje wscho jene, hacj abo šhto wěrimy. Hbdj nětko pomyslimy, zo runje wučjby našeje swjateje katolskeje wěry najmócnjšče pschikaznje a pohnuwadla k prawomu žiwjenju we zrozymjenju a duchu Žezusowym wopshijeja, najkřećisše hnadowne srědk nam podawaja, najmócnjšče srědk k pócjimosćam nam posticjeja, najstódsche posyljenja w cěrpjenjach a pschecjimosćach nam pschihotuja, a najswěcjšče wuhladj pschecj smjerej a row wotewrjeja; dha dyrbinj tež najdžalownjšcho pschipoznacj, zo je naša swjata katolska wěra wozbožaca móč Boža za wschitlich, kř so swěrnje k nej djerža. Wutrobnje dyrbinj so zadowacj, zo smy stawy teje bójskeje cyrkwe, kotrež je tón Kněz sam založil a pod wjedženjo swjatoho Duchu stajit; kotrež je potne wobsedženstwo swojoho jenicjy wozbožacoho poklada swojich hnadow a wěrnoscjow za wschitke časy dowěrit z tymi stowami: